

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 605/2013,

12. juuni 2013,

millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1185/2003 haiuimede eemaldamise kohta laevade pardal

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1185/2003 ⁽³⁾ on kehtestatud uimepüügi üldine keelustamine, mille puhul hait eemaldatakse uimed ja ülejäänud haikere heidetakse merre tagasi.

(2) Haisid ja railasi sisaldavasse taksonisse *Elasmobranchii* kuuluvad kalad on oma olemusliku iseärasuste (aeglane kasv, hiline suguküpsus ja poegade väike arv) tõttu ülepüügi suhtes üldiselt väga tundlikud, ehkki kõigi

liikide bioloogiline viljakus ei ole ühesugune. Üldiselt on viimastel aastatel mõnda haipopulatsiooni püütud eriti ulatuslikult, sealhulgas liidu ja väljaspool liitu asuvates vetes tegutsevate mõne liikmesriigi lipu all sõitvate laevade poolt, ning haidest, eriti nende uimedest tehtud toodete järele suurenenud nõudluse tõttu on need kalad väga ohustatud.

(3) Haiuimed ei ole Euroopas traditsiooniline toidukomponent, kuid haid ise on liidu mereökosüsteemide vajalik osa. Seetõttu peaks haivarude majandamine ja kaitse ning kalandussektori säästva majandamise üldine edendamine keskkonna ja nimetatud sektoris töötavate inimeste huvides olema esmatähtis.

(4) Haide püügi määrade uurimisel põhinevad praegused teaduslikud andmed näitavad üldiselt, et haivarud on tõsisel määral ohustatud, kuid olukord on liigiti ja isegi sama liigi eri merealade asurkondade lõikes erinev. Rahvusvahelise Looduse ja Loodusvarade Kaitse Ühingu (IUCN) andmetel on ohustatud rohkem kui 25 % pelaagiliste haide liikidest, kellest üle 50 % on suured pelaagilised ookeanihaid. Viimastel aastatel on liidu õigusega või piirkondlike kalandusorganisatsioonide poolt keelustatud järjest enamate hailiikide püük, sealhulgas selliste haide püük, pardal hoidmine, ümberlaadimine või lossimine, kelle uimedel on suur kaubanduslik väärtus.

(5) Liidu laevastiku poolt kõige enam püütavad hailiigid on praegu sinihai (*Prionace glauca*) ja Atlandi makohai (*Isurus oxyrinchus*), keda IUCN liigitab vastavalt peaaegu ohustatud ja ohualdiste liikide hulka, kusjuures sinihai moodustas umbes 70 % haide deklareeritud lossimise koguhulgast. Muid liike, sealhulgas vasarhaid ja siidhallhaid püütakse aga samuti nii liidu kui ka väljaspool liitu asuvates vetes ning see parandab kalandussektori majanduslikku elujõudu.

⁽¹⁾ ELT C 181, 21.6.2012, lk 195.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 22. novembri 2012. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 6. juuni 2013. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 167, 4.7.2003, lk 1.

- (6) Määrus (EÜ) nr 1185/2003 lubab praegu liikmesriikidel anda välja eripiügilube, mille alusel on lubatud laevade pardal haide töötlemise käigus haikerelt uimi eemaldada. Selleks et tagada vastavus hai uimede ja kerede kaalu vahel, on kehtestatud uimede ja rümpade kaalu suhtarv. Uimede ja rümpade kaalu suhtarvu kasutamine tekitab tõsiseid järelevalve- ja jõustamisprobleeme. Sellise suhtarvu kasutamine ei peata valikulist püüki ning uimede eemaldamise eri viiside ning eri hailiikide uimede suuruse ja kaalu erinevuste tõttu võib uimepüük suhtarvu kasutamisel avastamata jääda. Töötlemise järel on lubatud uimede ja kerede lossimine eri sadamates. Nende asjaolude tõttu on takistatud selliste andmete kogumine, nt liikide ja populatsioonistruktuuride määramine, mis on aluseks teaduslikele nõuannetele kalandusalaste kaitse- ja majandamisemeetmete kehtestamisel.
- (7) ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) poolt 1999. aastal vastu võetud haide kaitse ja haivarude majandamise rahvusvahelise tegevuskava kohaselt peaks liit võtma kõik vajalikud meetmed haide kaitseks ning haipiügi jäätmete ja saagi vette tagasi laskmise minimeerimiseks. Nõukogu kiitis oma 23. aprilli 2009. aasta järeldustes heaks liidu üldise lähenemise ja erieesmärgid, mis on esitatud komisjoni 5. veebruari 2009. aasta teatise haide kaitse ja haivarude majandamise Euroopa ühenduse tegevuskava kohta. Ühtlasi soovitas nõukogu komisjonile pöörata erilist tähelepanu haiuimede eemaldamisele ja esitada võimalikult kiiresti määruse (EÜ) nr 1185/2003 muudatusettepanekud, eeskätt seoses kõnealuses määruses sätestatud erandite ja nendega seotud tingimustega.
- (8) Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee (STECF) tunnistab uimepüügi olemasolu, kutsub üles seda likvideerima ilma eranditeta ning soovib, et kõiki *Elasmobranchii* liikide kalu lossitaks ühes tükis, ilma eelnevalt uimesid eemaldamata.
- (9) Piirkondlikud kalandusorganisatsioonid tegelevad uimepüügi probleemiga üha rohkem. Veelgi enam, nende teaduslikud asutused eelistavad, et haisid lossitaks ühes tükis, ilma eelnevalt uimesid eemaldamata, ja märgivad, et see on parim viis hoida ära uimepüüki ning hõlbustada haivarude hindamiseks vajalike andmete kogumist. Alates 2007. aastast koostatavates ÜRO Peaassamblee igaaastastes säästvat kalandust käsitlevates resolutsioonides ning IUCNi 2008. aasta ülemaailmses uimepüügivastases poliitikas, samuti kalavarude kokkuleppe läbivaatamise konverentsi 2010. aasta kohtumisel on kutsutud riike üles võtma meetmeid, millega nõutakse kõigi haide lossimist ühes tükis, ilma eelnevalt uimesid eemaldamata.
- (10) Nõutud mõjuhindamise osana korraldas komisjon 2010. ja 2011. aastal avaliku arutelu, et koguda teavet selle kohta, kuidas määrust (EÜ) nr 1185/2003 kõige asjakohasemal viisil muuta. Komisjoni koostatud mõjuhindangu

kohaselt saavutatakse haivarude kaitse põhieesmärk kõige paremini juhul, kui määruses sätestatakse, et kõik haid lossitakse ühes tükis, ilma eelnevalt uimesid eemaldamata.

- (11) Seetõttu tuleks määrust (EÜ) nr 1185/2003 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1185/2003 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 2 punkt 3 jäetakse välja.
- 2) Artiklisse 3 lisatakse järgmine lõige:

„1a. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võivad haiuimed laeva pardal ladustamise hõlbustamiseks olla osaliste sisselõigetega ning rümba vastu tagasi painutatud, kuid neid ei tohi rümbast eemaldada enne lossimist.”
- 3) Artiklid 4 ja 5 jäetakse välja.
- 4) Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 6

Aruanded

1. Liikmesriigid, kelle lipu all sõidab laevu, mis püüavad, hoiavad pardal, laadivad ümber või lossivad haisid, saadavad komisjonile kooskõlas nõukogu 20. novembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks, (*) ja komisjoni 8. aprilli 2011. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 404/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 üksikasjalikud rakenduseeskirjad, (**) hiljemalt iga aasta 1. maiks põhjaliku aruande käesoleva määruse rakendamise kohta eelmisel aastal. Aruandes kirjeldatakse, kuidas on liikmesriik kontrollinud nii liidu kui

ka väljaspool liitu asuvates vetes tema lipu all sõitvate laevade vastavust käesolevale määrusele ning tema võetud rakendusmeetmeid nõuete täitmata jätmise korral. Eelkõige esitab lipuliikmesriik kogu järgmise teabe:

- haide lossimiste arv;
- tehtud kontrollide arv, kuupäev ja koht;
- tuvastatud rikkumisjuhtude arv ja laad, sealhulgas asjaomas(t)e laeva(de) täielik identifitseerimine ning iga rikkumisjuhu korral kohaldatud karistus, ja
- lossitud kokku (kaal/arv) liikide ja sadamate kaupa.

2. Pärast seda, kui liikmesriigid on esitanud löike 1 kohase teise aastaaruande, esitab komisjon hiljemalt 1. jaanuaril 2016 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse toimimise ja rahvusvaheliste arengute kohta kõnealuses valdkonnas.

(*) ELT L 343, 22.12.2009, lk 1.

(**) ELT L 112, 30.4.2011, lk 1.”

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 12. juuni 2013

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
L. CREIGHTON